

УКРАЇНА

(19) **UA** (11) **38927** (13) **U**
(51) МПК (2009)
A61M 25/01
A61M 31/00

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ
І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ
ВЛАСНОСТІ

ОПИС ДО ПАТЕНТУ НА КОРИСНУ МОДЕЛЬ

видається під
відповідальність
власника
патенту

(54) СПОСІБ ЛІКУВАННЯ ГОСТРОГО ГНІЙНО-КАТАРАЛЬНОГО ЕНДОМЕТРИТУ КОРІВ

1

2

(21) u200810323

(22) 12.08.2008

(24) 26.01.2009

(46) 26.01.2009, Бюл.№ 2, 2009 р.

(72) ЛЮБЕЦЬКИЙ ВІТАЛІЙ ЙОСИПОВИЧ, UA,
ЖУК ЮРІЙ ВАСИЛЬОВИЧ, UA, МИХАЙЛЮК МИ-
ХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ, UA

(73) НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ,
UA

(57) Спосіб лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів, що передбачає внутрішньоматкове введення крем-емульсії прополісу, який **від-різняється** тим, що вміст прополісу в крем-емульсії збільшують до 3 %, готують її на гідрофільній базовій основі (гліцерин, олія вазелінова, натрійкарбоксиметилцелюлоза, натріятетраборат, емульгатор, вода апірогенна).

Корисна модель належить до сільського господарства, до ветеринарної медицини, зокрема до ветеринарного акушерства та гінекології. Може бути використана для лікування корів, хворих післяродовим метритом, в комплексному лікуванні корів, хворих на післяродові запальні процеси статевих органів (цервіцит, вагініт, вестибуліт, вульвіт), з метою профілактики післяродової патології (патологічні роди, оперативне відокремлення посліду).

Відомий спосіб лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів передбачає внутрішньоматкове введення водно-спиртово-олійної емульсії прополісу. Згідно вказаного способу лікування гострого гнійно-катарального метриту корів, щоб приготувати 100мл водно-спиртово-олійної емульсії прополісу, необхідно взяти 5,0г емульгатора, 5,0мл 20%-го спиртового екстракту прополісу, 10мл рослинної рафінованої олії, і довести до 90мл дистильованою водою. В готову емульсію вносять антибактеріальні препарати: гентаміцину сульфат або етакридину лактат. [Андреева А.В. Эффективность препаратов прополиса при эндометрите коров // Ветеринария сельскохозяйственных животных. - 2005. - №1. - С.36-37].

Недоліком відомого способу лікування гострого гнійно-катарального ендометриту є перш за все низький вміст прополісу в готовій емульсії (близько 1%), що обумовлює додаткове застосування антибактеріальних препаратів без врахування чутливості до них мікроорганізмів, а також застосування

прополісу у водно-спиртово-емульсійній основі, яка не дуже добре впливає на слизову оболонку статевих органів.

В основу корисної моделі покладено завдання удосконалення способу лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів, що передбачає збільшення вмісту діючої речовини та заміну водно-спиртово-олійної основи на гідрофільну основу (гліцерин, олія вазелінова, натрійкарбоксиметилцелюлоза, натріятетраборат, емульгатор, вода апірогенна). Збільшення вмісту діючої речовини (прополісу) зумовить підвищення антибактеріальних, протизапальних, регенеруючих, епітелізуючих та анестезуючих властивостей препарату, а заміна базової основи - до кращого всмоктування слизовою оболонкою статевих органів.

Це дозволить більш ефективніше проводити лікування гострого гнійно-катарального ендометриту, запальних процесів статевих органів корів, зменшувати час лікування, прискорювати інволюційні процеси, впливати на час поновлення статевої циклічності.

Поставлене корисною моделлю завдання досягається тим, що у способі лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів, що передбачає внутрішньоматкове введення крем-емульсії прополісу, згідно корисній моделі вміст прополісу в крем-емульсії збільшують до 3%, готують її на гідрофільній базовій основі (гліцерин, олія вазелінова, натрійкарбоксиметилцелюлоза, натріятетрабо-

(13) **U**

(11) **38927**

(19) **UA**

рат, емульгатор, вода апірогенна), без внесення антибактеріальних препаратів.

Приклад

Для випробування ефективності запропонованого способу лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів було сформовано дослідну групу корів-аналогів (n=10 гол.). Матеріалом для досліджень були високопродуктивні корови голштинської та чорно-рябої порід, із середньорічним надоем від 6 до 8 тис. кг молока, різних вікових груп та умов їх утримання. Перебіг післяродового періоду у дослідних корів визначали за об'ємом, кольором та інтенсивністю виділення лохий, зміною розмірів зовнішніх статевих органів, доступністю матки для мануальної пальпації.

У всіх корів реєстрували час прояву першої стадії збудження статевого циклу і результативно-го осіменіння. Особливу увагу звертали на стан статевих органів, при цьому застосовували вагінальне дзеркало для дослідження присінку піхви та піхви, шийки матки. Ректальним методом досліджували матку, яєчники, маткові зв'язки. При дослідженні матки звертали увагу на ригідність матки, її консистенцію, місце розміщення, розмір. Визначали також топографію яєчників, їх форму, розміри, характер поверхні, консистенцію. Контролювали перебіг післяродового періоду та діагностували післяродову патологію загальновідомими клінічними та лабораторними методами згідно з [Методичними рекомендаціями щодо профілактики, діагностики і лікування післяпологового метриту у корів" за В.Й.Любецьким (1998), за І.С.Нагорним, В.П.Поліщуком (1965)].

Безпосередньо перед внутрішньоматковим введенням, препарат підігрівали на водяній бані до температури 38-40°C, набирали у шприц Жане, що з'єднаний з гумовою трубкою завдовжки 25-30 мм та стерильним полістероловим катетером. Доза препарату становила приблизно 60-80 мл (0,15-0,2 мл на 1 кг маси тварини). Спочатку рукою, введеною у пряму кишку, проводили ректальний масаж матки, намагаючись звільнити її від ексудату. Потім обережно краніодорзально вводили катетер у піхву. Проходження катетера через складки шийки матки контролювали ректально. Після введення катетера, повільно тиснувши на поршень шприца вводили 60-80 мл препарату, виймали катетер і здійснювали легенький масаж матки, починаючи від шийки. Процедури проводили кожні 24 годин.

У дослідних тварин вже на третю-четверту добу лікування покращився загальний стан, покращувався апетит, відновлювалась молочна продуктивність.

Таблиця

Терапевтична ефективність проведеного лікування дослідних корів, М±m, n=10

Показники	Дослідна група
Від початку лікування до: одужання, дів	6,8
осіменіння, дів	39,4
Індекс осіменіння	1,8
Запліднилося корів після першого осіменіння, гол., %	5(50)
другого осіменіння, гол., %	2(20)
третього осіменіння, гол., %	-
Залишилося неплідними, гол., %	3(30)
Запліднилося, гол., %	70(70)
Неплідність на 1 голову, дн.	36,4

Тривалість лікування тварин (табл.) від початку лікування до одужання становила близько 7 дів. Статева циклічність у дослідних корів в середньому відновилась через 32 доби.

Аналіз терапевтичної ефективності проведеного лікування показав (табл.), що терапія виявилася високоефективною - 70% корів видужали і стали тільними. Після першого осіменіння було запліднено 50% корів, після другого осіменіння - 20%, 30% корів залишились неплідними. Індекс осіменіння тварин становив - 1,8.

Промислова придатність корисної моделі впливає з того, що запропонований спосіб лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів є перш за все екологічно безпечним, він не забруднює якість отриманої продукції, не впливає шкідливо на споживачів молочної продукції.

Спосіб лікування також може бути використаний в комплексному лікуванні корів, хворих на післяродові запальні процеси статевих органів (метрит, цервіцит, вагініт, вестибуліт, вульвіт), а також з метою профілактики післяродових захворювань, оперативному відокремленні посліду, змашуванні рук оператора та родових шляхів самки при наданні родової допомоги.

Запропонований спосіб є простим в застосуванні з низькою собівартістю витрат на стимуляцію лікування гострого гнійно-катарального ендометриту корів, та досить високою ефективністю, і є цілком придатним для реалізації в господарствах України різних форм власності та рівнів продуктивності тварин. Описаний спосіб можна використовувати як монотерапію, так і в комплексі з іншими методами лікування та профілактики післяродової патології.